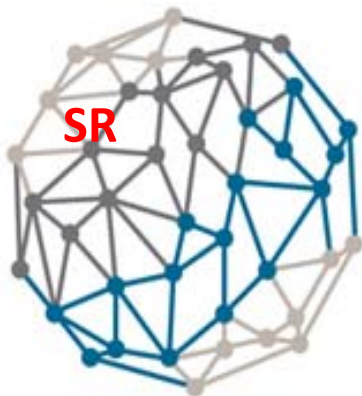

Slovensko vo svetovej ekonomike podľa obchodu s pridanou hodnotou a obchodná bilancia Slovenska podľa pridanej hodnoty

Rajmund Mirdala, Nosáľová Oľga

Ekonomická fakulta

Technická univerzita v Košiciach

Úvod

Obdobie transformácie SR na trhovú ekonomiku

=

obdobie významných intenzívnych zmien v procesoch globalizácie:

prehĺbenie vertikálnej deľby práce medzi krajinami a s tým súvisiaci fenomén
globálne hodnotové reťazce (GHR)

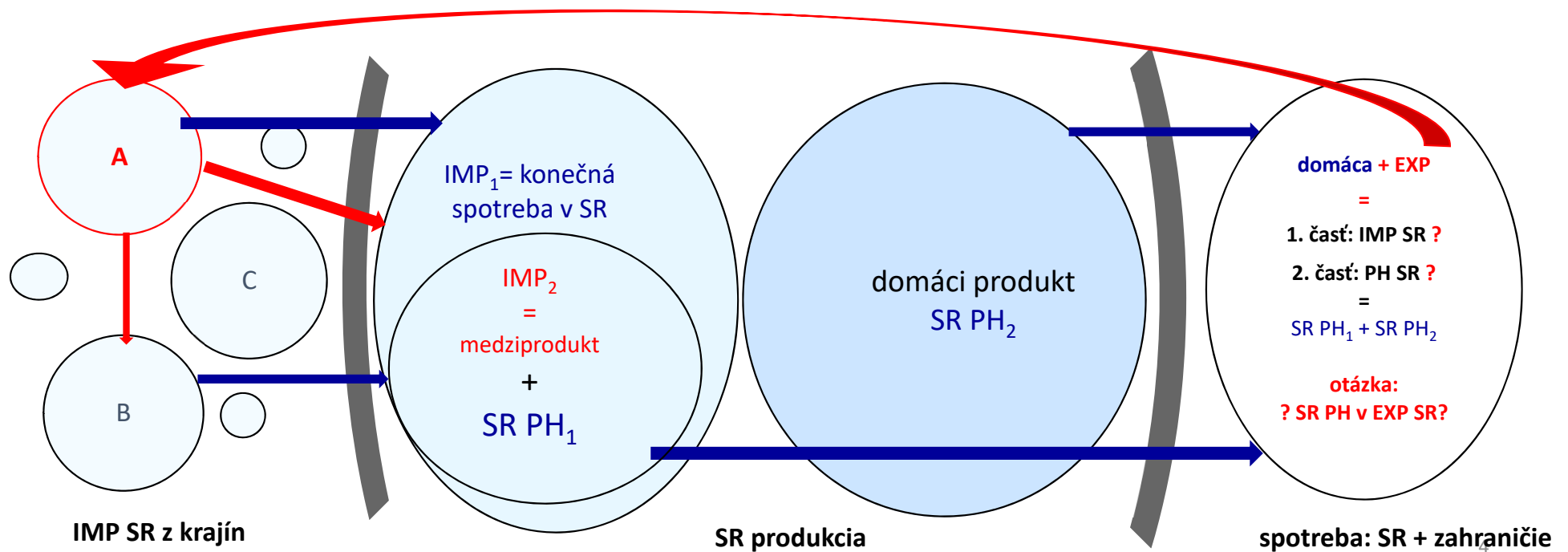
Nevyhnutné zmeny – ako zistiť reálnejší pohľad na účasť krajiny v medzinárodnej
deľbe práce

Ciele

- Zistiť miesto SR vo svetovej ekonomike podľa tradičných ukazovateľov produkcie, EXP, IMP a konfrontácia s ukazovateľmi podľa PH.
- Porovnať vývoj vybraných ukazovateľov produkcie, EXP, IMP SR s ich vývojom vo svetovej ekonomike.
- Zistiť rozklad EXP a IMP SR podľa pridanej hodnoty.
- Zistiť obchodnú bilanciu SR podľa PH a porovnať s OB podľa tradičného merania – zistiť rozdiely v OB podľa oboch prístupov, ak sledujeme:
  - a) Celkovú OB: krajina : svet
  - b) Bilaterálnu OB: krajina : krajina (krajina : skupina krajín)

Cieľ: konkretizovať vzťahy

- zahraničná hodnota v EXP - ako je SR zapojená do GHR
- exportná výkonnosť – podľa EXP_{HR} a EXP_{PH} - otvorenosť
- aká je medzera EXP_{HR} a EXP_{PH} ;

Teoretické východiská - **Meranie zahraničného obchodu v kontexte identifikácie postavenia krajiny v GHR a obchodnej bilancie podľa pridanej hodnoty**

- (Bhagwati 2004, Leamer 2007); Hernández, Martinez-Piva a Mulder (2014, s. 21) uvádzajú **dve významné zmeny v priebehu posledných dekád**, ktoré výrazne ovplyvnili medzin. obchod a výrobu:
  1. neustále narastajúca previazanosť svetových trhov,
  2. vznik a vzostup globálnych hodnotových reťazcov.
- pri opise tohto fenoménu - celý rad termínov – vertikálna špecializácia (Hummels, Rapoport, Kei-Mu Yi, 1998), offshore outsourcingu, internacionalizácia produkcie, medzin. segmentácia/fragmentácia produkcie, globálne komoditné reťazce (Gereffi a Korzeniewicz, 1994), dezintegrácia produkcie (Feenstra, 1998), globálne dodávateľské reťazce (Baldwin, 2012), globálne hodnotové reťazce a obchod s pridanou hodnotou (WTO, OECD....)
- Do vertikálnej špecializácie je zapojená podľa (HUMMELS, D., Rapoport, D., Kei-Mu Yi, 1998) krajina, ktorá **používa dovážané medziprodukty na výrobu tovaru, ktorý neskôr vyváža, čím sa krajiny stávajú vzájomne závislejšie pri produkcii finálnych statkov.**
- O vertikálnom obchode hovoríme, ak sú splnené nasledovné podmienky:
  1. Tovar (alebo služba) sa vyrába v dvoch, alebo viacerých postupných etapách.
  2. Dve alebo viaceré krajiny sa podieľajú na výrobe produktu svojou pridanou hodnotou počas výrobného procesu.
  3. Aspoň jedna krajina používa dovezené vstupy v procese výroby a časť výstupu sa exportuje (HUMMELS,D., ISHII,J., YI,K.M.)
- ... = dôvod, prečo merať zapojenie krajiny do SE inak

Typ 1 a 2: pridaná hodnota nepredstavuje
žiadnu cezhraničnú výrobnú činnosť

a uspokojuje

- domáci dopyt (typ 1)
- a zahraničný dopyt (typ 2) .

Typ 2: pridaná hodnota prekračuje
hranice, ale len raz – uspokojenie
zahraničného konečného dopytu.

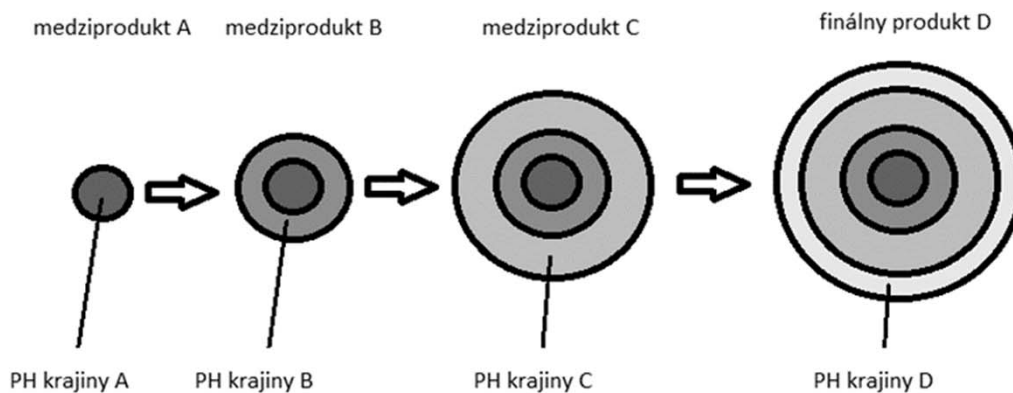
- všetky medziprodukty sú vyrobené
z domácich zdrojov.

Typ 3: je spojený s obchodovaním s medziproduktmi a
rozdeľujeme ho ešte na dva typy

- pridaná hodnota, ktorá je vložená
do medziproduktu absorbovaného
**priamym dovozcom, pričom výrobné
aktivity sú vykonávané len v rámci krajiny
priameho dovozu** (bez ďalšieho
prekročenia hraníc) – jednoduché GHR.

- pridaná hodnota, ktorá
prekračuje hranice **minimálne
dvakrát**, aby uspokojila **domáci aj
zahraničný konečný dopyt** – ide o
zložité/komplexné GHR.

Problém dvojitého započítania príspevku krajiny k finálnemu produktu

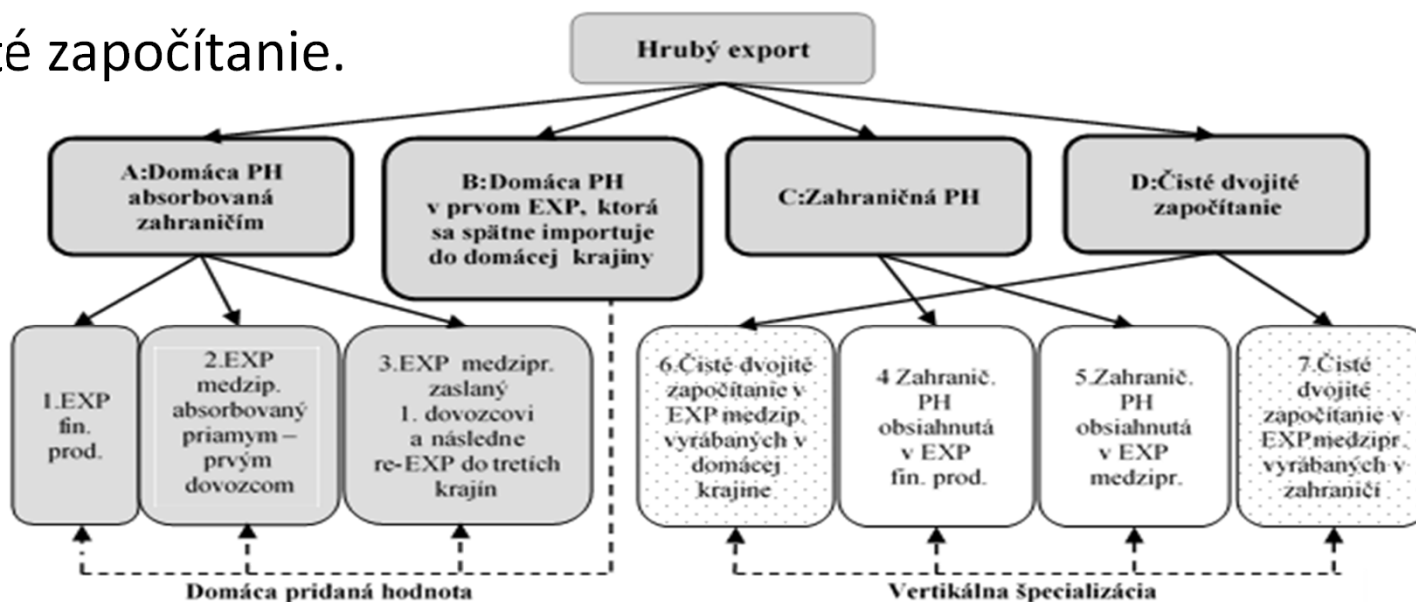
Obr. 1 Podiel krajín na tvorbe finálnej produkcie podľa pridanej hodnoty medziprodukcie
Zdroj: zostavené autom

Hrubé zaznamenávanie obchodných tokov neumožňuje evidovať skutočnosť, že rast obchodu s medziproduktmi (MP) sťažuje **identifikáciu skutočného prínosu danej krajiny k tvorbe finálnej produkcie (FP)**, neumožňuje hodnotiť podiel danej krajiny na vytvorenej a exportovanej pridanej hodnote, ktorá sa dostáva do zahraničia v medziproduktoch a finálnych statkoch.

- dochádza k prípadom **reexportu a reimportu** medziprodukcie, čo v konečnom dôsledku môže napr. spôsobiť, že **vo finálnej produkcii krajiny „D“ sa nachádza pridaná hodnota vytvorená v krajine „A“ vyššia, než je počiatočná PH.**
- Ak krajina „A“ dovezie napr. medziprodukt z krajiny „C“, ktorý už obsahuje PH krajiny „A“, pridá k nemu ďalšiu PH a exportuje ho, potom takto vyvezený medziprodukt obsahuje duplicitne započítanú počiatočnú PH.

Koopman, Wang a Wei (2014) - rozklad hrubého exportu krajiny = súčet rôznych zložiek a kvantifikujú rôzne typy dvojitého započítavania položiek - hrubý vývoz prvýkrát rozložili do štyroch kategórií:

1. domáca pridaná hodnota absorbovaná zahraničím,
2. domáca pridaná hodnota prvýkrát vyvezená a potom vrátená domov,
3. zahraničná pridaná hodnota,
4. čisté dvojité započítanie.

Obr. 4 Dekompozícia hrubého exportu
 Zdroj: vypracované podľa (Koopman, Wang, Wei, 2014 a úpravy IBRD/WB, 2017)

koncept obchodu s pridanou hodnotou - Trade in Value Added (TiVA) (OECD, WTO)

- Len pridaná hodnota generovaná danou krajinou pri výrobe tovarov a služieb určených na export je zaznamenávaná ako jej vývoz (Javorsek, Camacho, 2015)
- Poznanie rôznych, duplicitne zaznamenaných, položiek v hrubom exporte krajiny pomáha odhadnúť **hĺbku a spôsob** zapojenia krajiny do GHR.
- Krajiny môžu mať **podobný objem domácej zložky** v hrubých exportoch niektorých odvetví, ale **zloženie duplicitných položiek** môže byť úplne **iné**:
  - **a) zahraničné komponenty vo finálnych výrobkoch, ktoré krajina vyváža,**
  - **b) domáca PH spätne importovaná a spotrebovaná doma.**

(Wang, Lars 2005) - EXP meraný PH produkuje menej príjmov, než EXP podľa hrubého merania, nakoľko import medziproduktov, potrebných na produkciu určenú na EXP, obsahuje zahraničnú pridanú hodnotu a tá neprinesie príjem z exportu. V hrubom exporte zahrnutá však je a príjem „prináša“.

Zostavenie obchodnej bilancie (OB) podľa pridanej hodnoty

- Skutočný vývoz a dovoz danej krajiny neobsahuje položky, ktoré sú započítané do exportu a importu viacnásobne.
- Nagengast a Stehrer (2015) , Johnsona a Noguera (2012) zdôrazňujú, že **dvojstranné obchodné bilancie** v hrubom vyjadrení sa môžu podstatne líšiť od **dvojstranných obchodných bilancií podľa PH**:
  - Súhrnné OB (krajina : svet) sú **podľa hrubého vyjadrenia aj podľa PH rovnaké**.
  - Bilaterálne OB (krajina : krajina, alebo krajina : zoskupenie niekoľkých krajín) sa **podľa hrubého vyjadrenia a podľa PH líšia**.
- Ak by neexistoval obchod s medziproduktami, boli by dvojstranné a súhrnné obchodné bilancie rovnaké podľa hrubého vyjadrenia a podľa PH.
- Derviş Kemal, Meltzer, J. P. a Foda K. (2013) vysvetľujú prípad, kedy je **celková obchodná bilancia krajiny (krajina : svet) rovnaká podľa hrubého vykazovania a podľa PH** - pri spočítaní vývozov a dovozov domáceho a zahraničného tovaru podľa pridanej hodnoty sa niektoré dovozy a vývozy navzájom anulujú.

Benedetto (2012) vysvetľuje, aké zložky vstupujú do EXP a IMP podľa PH a, ktoré a prečo, sa navzájom anulujú

1. *Hrubý export* krajiny obsahuje tri zložky:

1a) domácu pridanú hodnotu, ktorá zostáva v zahraničí;

1b) domácu pridanú hodnotu, ktorá sa vráti domov prostredníctvom dovozu;

1c) zahraničnú pridanú hodnotu začlenenú do vývozu.

2. Podobne vykazovaný *hrubý dovoz* krajiny zahŕňa:

2a) zahraničnú pridanú hodnotu, ktorá zostáva v krajine dovozu;

2b) domácu pridanú hodnotu krajiny zahrnutú do jej dovozu (vracia sa späť);

2c) dovezenú zahraničnú pridanú hodnotu, ktorá sa neskôr vyváža.

Položky 1b), 1c) sa anulujú s položkami 2b). 2c)

Vývoz podľa pridanej hodnoty, obsahuje:

1a) len domácu pridanú hodnotu, ktorá ostáva v zahraničí.

Dovoz podľa pridanej hodnoty obsahuje:

2a) iba zahraničnú pridanú hodnotou, ktorá zostáva v krajine dovozu.

Obchodná bilancia podľa PH - je rozdiel medzi EXP domácej PH, ktorá ostáva v zahraničí 1a) a IMP zahraničnej pridanej hodnoty, ktorá ostáva v krajine dovozu 2a).

tabuľku Benedetto (2012)

Tab. 1 Rovnocennosť hrubej obchodnej bilancie a OB s pridanou hodnotou na úrovni obchodu krajiny so svetom podľa Benedetto

položka	(1) export = (1a)+(1b)+(1c)	(2) import = (2a)+(2b)+(2c)	bilancia
Hrubá obchodná bilancia so svetom (1)-(2)	(1a) Domáca pridaná hodnota, ktorá zostáva v zahraničí	(2a) Zahraničná pridaná hodnota, ktorá zostane v krajine dovozu	Domáca pridaná hodnota, ktorá zostane v zahraničí mínus Zahraničná pridaná hodnota, ktorá zostane v krajine dovozu
	+	+	
	(1b) Domáca pridaná hodnota, ktorá sa vracia domov v dovoze	(2b) Domáca pridaná hodnota, ktorá je zakotvená v dovoze	
	+	+	
	(1c) Zahraničná pridaná hodnota, ktorá je začlenená do vývozu	(2c) Zahraničná pridaná hodnota, ktorá bude zahrnutá do vývozu	
Obchodná bilancia s pridanou hodnotou so svetom (1a)-(2a)	(1a) Domáca pridaná hodnota, ktorá zostáva v zahraničí	(2a) Zahraničná pridaná hodnota, ktorá zostane v krajine dovozu	Domáca pridaná hodnota, ktorá zostane v zahraničí mínus Zahraničná pridaná hodnota, ktorá zostane v krajine dovozu

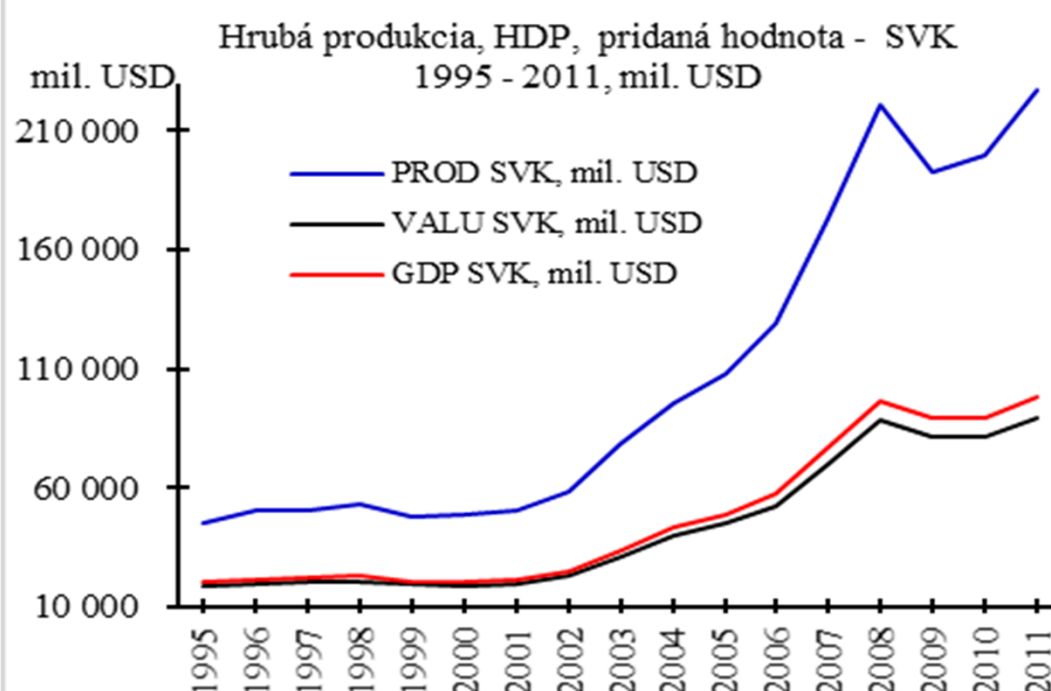
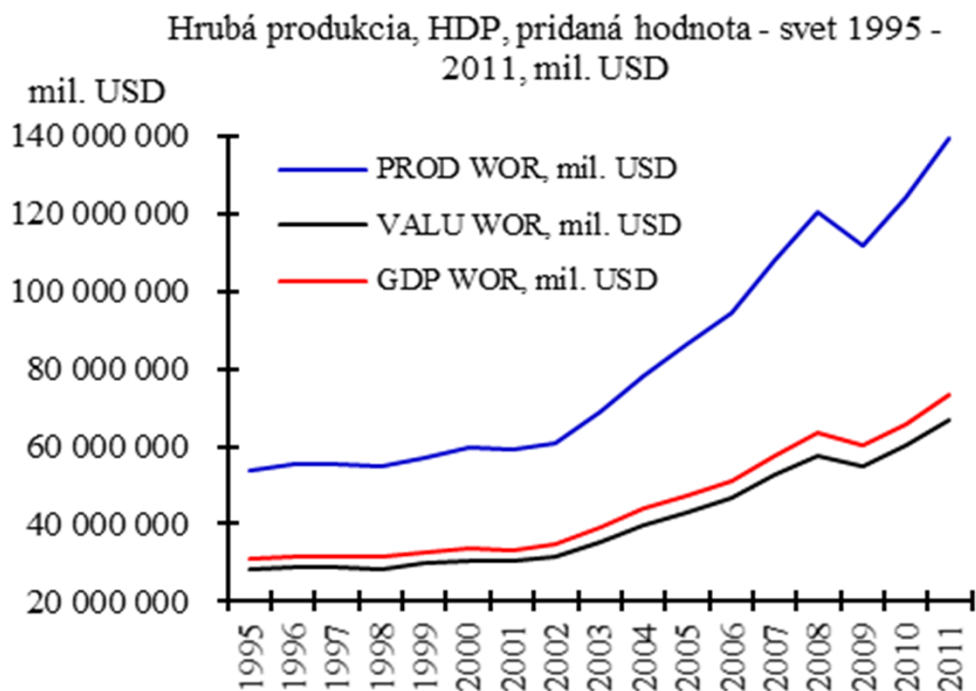
pozn.: sivé polia obsahujú položky, ktoré sa anulujú.

Zdroj: upravené autorom podľa Benedetto, John B. (2012)

Postup a metodika

- hodnotenie postavenia Slovenska vo svetovej ekonomike a komparáciu vývoja SR s vývojom SE použijeme nasledovné súbory tradičných ukazovateľov a ukazovateľov podľa pridanej hodnoty;
- Rozklad exportu a importu podľa pridanej hodnoty, podľa rozdelenia na medziprodukciiu a finálnu produkciu;
- Sledované obdobie: roky 1995 – 2011 – zodpovedá obdobiu, pre ktoré sú dostupné údaje o obchode podľa pridanej hodnoty v databáze TiVA OECD.
- Regióny:
  - svet – WOR;
  - Slovensko – SVK;
- skupina krajín – OECD = členovia OECD (35 krajín). Pri vykazovaní vzťahu SR k OECD ide o OECD 34 krajín;
- skupina krajín – nonOECD = nečlenovia OECD (27 konkrétnych krajín + 1=zvyšok sveta);
- Jednotky:
  - mil. USD;
  - %.
- Obchodná bilancia podľa tab. Benedetto (2012) – hrubé vyjadrenie a podľa PH

4 Postavenie Slovenska v GHR podľa obchodu s pridanou hodnotou

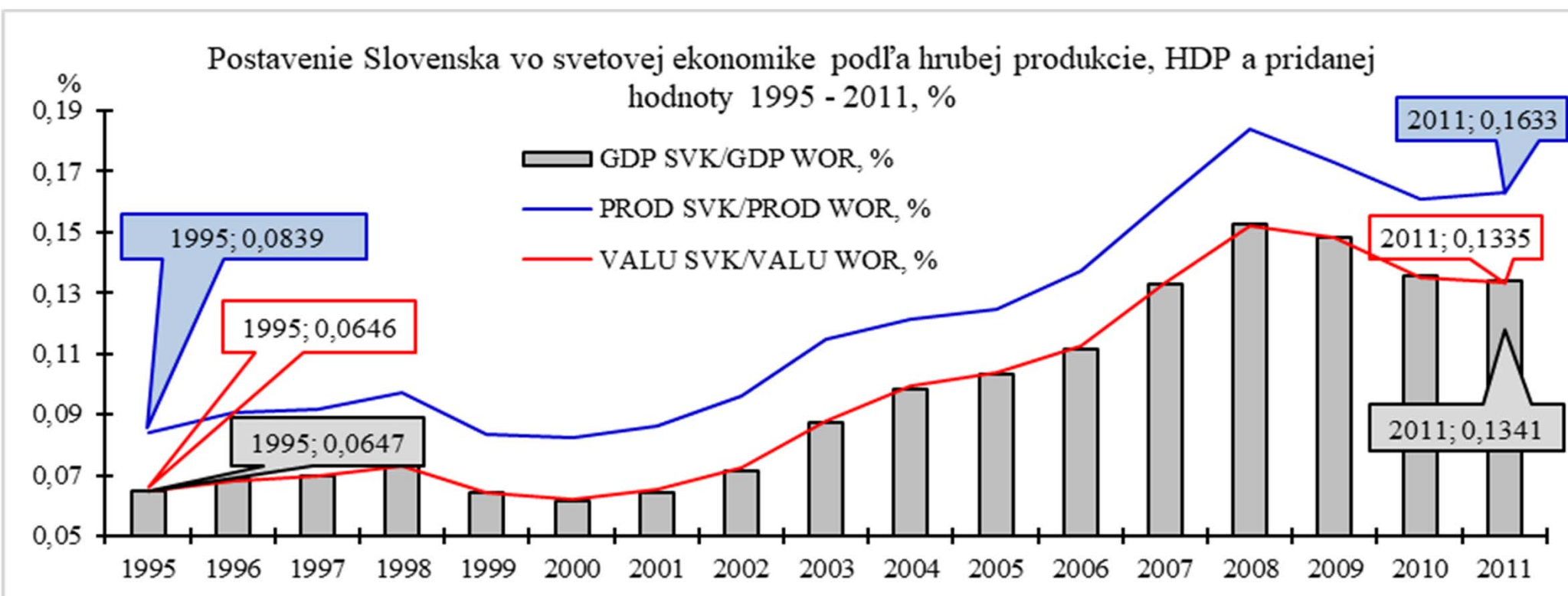
	zmena 1995-2011 (násobok)		
	PROD	GDP	WALU
WOR	2,58	2,37	2,36
SVK	5,01	4,92	4,88

Legenda: PROD = hrubá produkcia; VALU = PH; GDP = HDP; WOR = svet; SVK = Slovensko

Obr. 7 Hrubá produkcia, HDP, pridaná hodnota: svet a Slovenská republika 1995-2011 (mil. USD)

Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD

4.1 Postavenie Slovenska vo svetovej ekonomike podľa hrubej produkcie, HDP, pridanej hodnoty a hrubého exportu

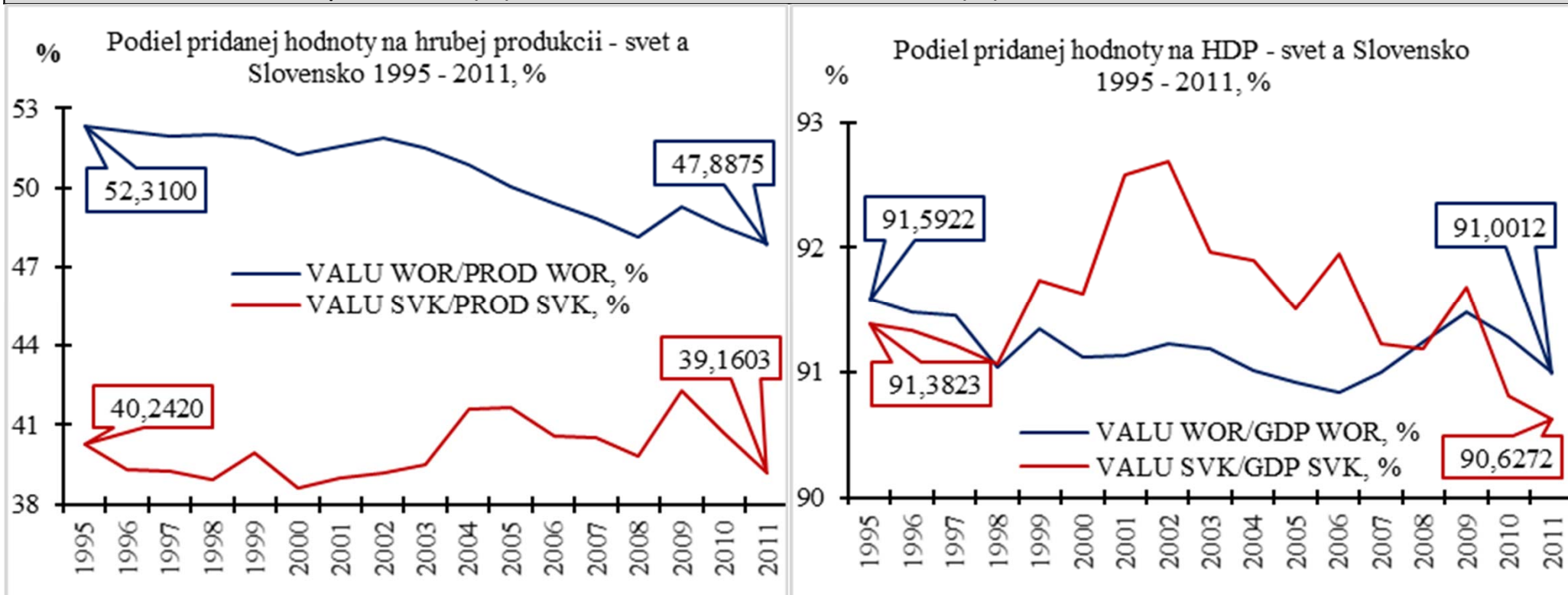
Legenda: PROD = hrubá produkcia; VALU = PH; GDP = HDP; WOR = svet; SVK = Slovensko

Obr. 6 Postavenie Slovenska vo svetovej ekonomike podľa hrubej produkcie, HDP a pridanej hodnoty 1995-2011 (%)

Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD

Porovnanie: PH/hrubá produkcia (%) SR : svet

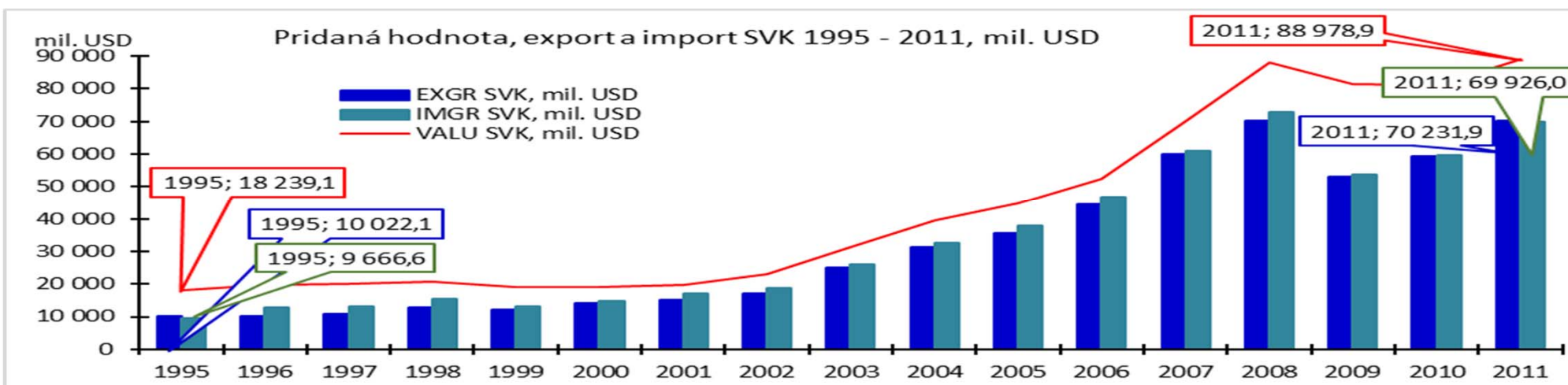
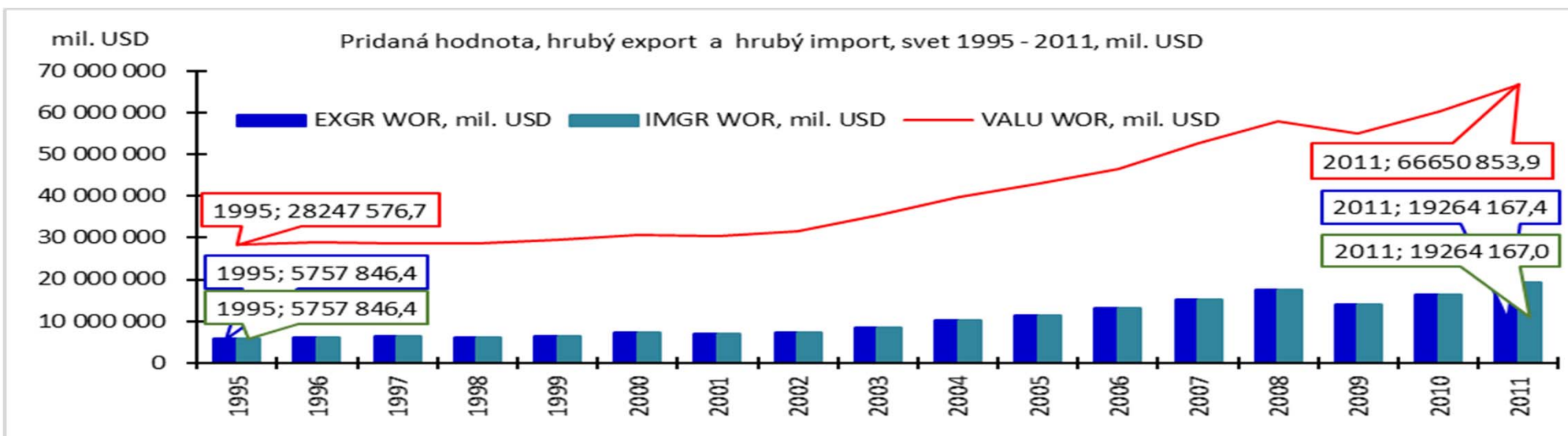
PH/HDP (%) SR : svet

Legenda: PROD = hrubá produkcia; VALU = PH; GDP = HDP; WOR = svet; SVK = Slovensko
 Obr. 8 Podiel pridanej hodnoty na hrubej produkcii a na HDP – svet a Slovensko 1995-2011 (%)
 Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD

Porovnanie: PH, hrubý EXP, hrubý IMP SR : svet

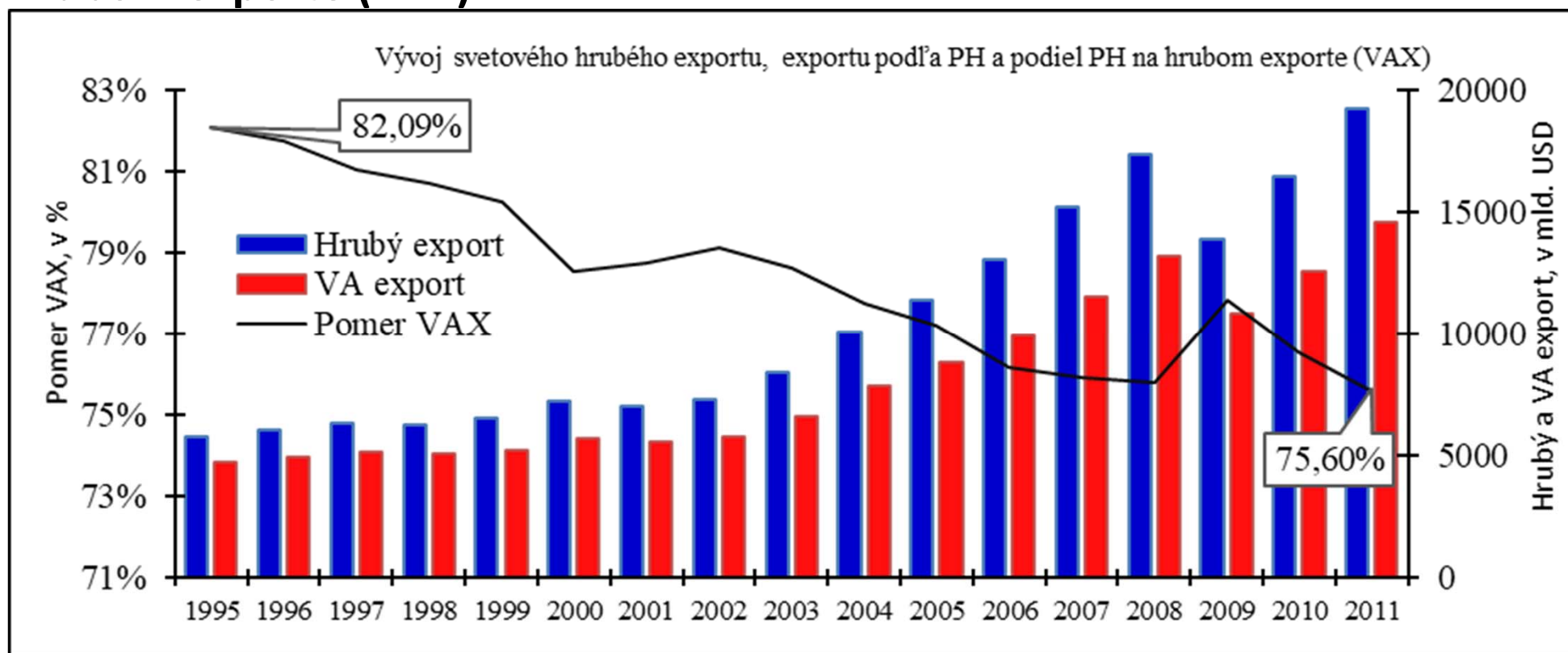
Tab. 4 Podiel hrubého EXP a hrubého IMP sveta a SR na hrubej produkcii a na HDP: 1995-2011 (%)

	<u>EXGR WOR</u> PROD WOR %	<u>IMGR WOR</u> PROD WOR %	<u>EXGR SVK</u> PROD SVK %	<u>IMGR SVK</u> PROD SVK %	<u>EXGR WOR</u> GDP WOR %	<u>IMGR WOR</u> GDP WOR %	<u>EXGR SVK</u> GDP SVK %	<u>IMGR SVK</u> GDP SVK %
1995	10,66	10,66	22,11	21,33	18,67	18,67	50,21	48,43
1996	10,94	10,94	20,53	25,30	19,20	19,20	47,69	58,75
1997	11,37	11,37	21,57	25,80	20,00	20,00	50,09	59,92
1998	11,38	11,38	23,96	28,70	19,92	19,92	56,07	67,17
1999	11,36	11,36	25,41	27,49	20,01	20,01	58,30	63,08
2000	12,12	12,12	28,80	30,00	21,54	21,54	68,28	71,12
2001	11,87	11,87	30,10	33,60	20,99	20,99	71,49	79,79
2002	11,90	11,90	29,05	32,23	20,95	20,95	68,65	76,17
2003	12,21	12,21	31,85	32,75	21,63	21,63	74,18	76,27
2004	12,84	12,84	32,98	34,30	22,98	22,98	72,84	75,75
2005	13,22	13,22	33,05	35,26	24,03	24,03	72,56	77,43
2006	13,82	13,82	34,40	36,22	25,41	25,41	77,93	82,07
2007	14,11	14,11	34,55	35,14	26,32	26,32	77,82	79,15
2008	14,46	14,46	31,80	33,04	27,42	27,42	72,78	75,61
2009	12,45	12,45	27,55	27,86	23,13	23,13	59,75	60,42
2010	13,26	13,26	29,69	29,90	24,94	24,94	66,28	66,74
2011	13,84	13,84	30,91	30,77	26,30	26,30	71,53	71,22
zmena 1995-2011	3,18	3,18	8,80	9,45	7,63	7,63	21,32	22,79

Legenda: EXGR = hrubý EXP; IMGR = hrubý IMP; PROD = hrubá produkcia; GDP = HDP; WOR = svet; SVK = Slovensko

4.2 Rozklad zahraničného obchodu SR podľa pridanej hodnoty

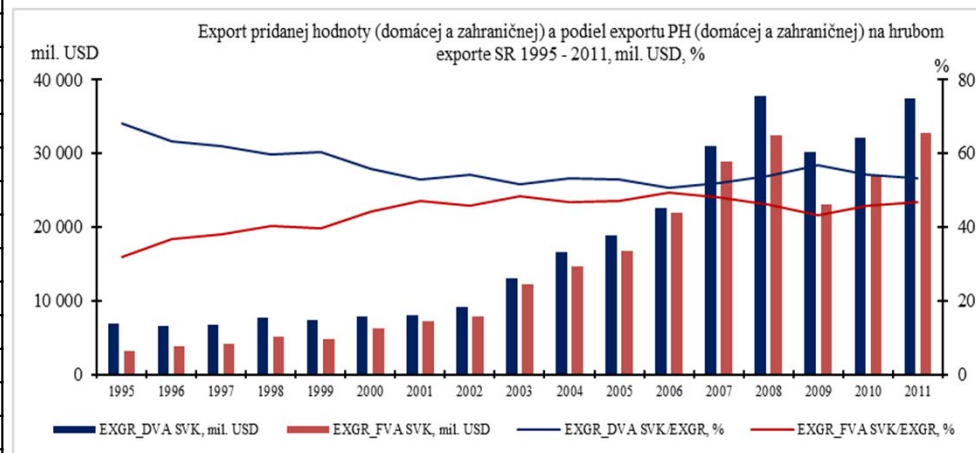
- **Obr. 12 Vývoj svetového hrubého exportu, exportu podľa PH a podiel PH na hrubom exporte (VAX)**

Zdroj: vypracované autorom podľa údajov (OECD, 2018)

Tab. 5 Domáca a zahraničná pridaná hodnota v hrubom EXP SR 1995 a 2011 (mil. USD, %)

	EXGR SVK, mil. USD	EXGR_DVA SVK/EXGR SVK = VAX, %	EXGR_FVA SVK/EXGR SVK, %
1995	10 022,10	68,21	31,79
1996	10 287,60	63,29	36,71
1997	10 959,80	61,85	38,15
1998	12 783,90	59,73	40,27
1999	12 122,70	60,35	39,65
2000	14 120,50	55,90	44,10
2001	15 280,80	52,87	47,13
2002	17 009,80	54,06	45,94
2003	25 162,90	51,69	48,31
2004	31 360,10	53,13	46,87
2005	35 527,90	52,94	47,06
2006	44 489,20	50,60	49,40
2007	59 865,00	51,82	48,18
2008	70 301,90	53,82	46,18
2009	53 138,40	56,64	43,36
2010	59 318,90	54,27	45,73
2011	70 231,90	53,27	46,73
zmena 1995- 2011	60 209,80	-14,94	14,94

Obr. 16 Domáca a zahraničná pridaná hodnota v hrubom EXP (mil. USD) a podiel domácej a zahraničnej pridanej hodnoty na hrubom EXP SR 1995-2011 (%)
Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD

Legenda: EXGR = hrubý EXP; EXGR_DVA = domáca PH v hrubom EXP; VAX = podiel PH v hrubom EXP; SVK = Slovensko

4.3 Obchodná bilancia SR podľa hrubého vyjadrenia a podľa pridanej hodnoty

Tab. 8 Obchodná bilancia SR a svet, SR a OECD a SR a nonOECD podľa hrubého merania a podľa PH 1995 a 2011 (mil. USD)

	BALVAFD: Value added embodied in final demand, balance SVK:WOR mil. USD	BALVAFD: Value added embodied in final demand, balance SVK:OECD mil. USD	BALVAFD: Value added embodied in final demand, balance SVK:nonOECD mil. USD	BALGR: SVK: WOR mil. USD	BALGR: SVK: OECD mil. USD	BALGR: SVK: nonOECD mil. USD	rozdiel medzi BALGR a BALVAFD SVK:OECD mil. USD	rozdiel medzi BALGR a BALVAFD SVK: nonOECD mil. USD
1995	355,5	173,9	181,5	355,5	513,9	-158,4	340,0	-339,9
1996	-2 387,0	-1 977,0	-410,0	-2 387,0	-1 508,0	-879,0	469,0	-469,0
1997	-2 151,0	-1 554,8	-596,2	-2 151,0	-592,9	-1 558,1	961,9	-961,9
1998	-2 529,2	-2 290,3	-238,9	-2 529,2	-1 786,9	-742,3	503,4	-503,4
1999	-993,0	-580,5	-412,5	-993,0	224,4	-1 217,4	804,9	-804,9
2000	-586,6	55,2	-641,8	-586,6	1 014,5	-1 601,1	959,3	-959,3
2001	-1 774,4	-426,3	-1 348,1	-1 774,4	1 436,3	-3 210,7	1 862,6	-1 862,6
2002	-1 862,7	-168,5	-1 694,2	-1 862,7	2 252,5	-4 115,2	2 421,0	-2 421,0
2003	-707,6	686,4	-1 394,0	-707,6	3 084,9	-3 792,5	2 398,5	-2 398,5
2004	-1 253,6	1 193,3	-2 446,9	-1 253,6	4 683,6	-5 937,2	3 490,3	-3 490,3
2005	-2 383,2	804,2	-3 187,5	-2 383,2	5 626,4	-8 009,7	4 822,2	-4 822,2
2006	-2 358,2	1 934,0	-4 292,2	-2 358,2	8 377,1	-10 735,3	6 443,1	-6 443,1
2007	-1 022,8	3 926,3	-4 949,1	-1 022,8	12 627,2	-13 650,0	8 700,9	-8 700,9
2008	-2 735,7	2 055,3	-4 791,0	-2 735,7	8 009,0	-10 744,6	5 953,7	-5 953,6
2009	-603,1	4 300,8	-4 904,0	-603,1	11 396,7	-11 999,8	7 095,9	-7 095,8
2010	-412,1	4 918,9	-5 331,1	-412,1	12 250,9	-12 663,0	7 332,0	-7 331,9
2011	305,8	5 914,5	-5 608,6	305,8	14 582,5	-14 276,7	8 668,0	-8 668,1
zmena 1995- 2011	-49,7	5 740,6	-5 790,1	-49,7	14 068,6	-14 118,3	8 328,0	-8 328,2

Legenda: BALVAFD = obchodná bilancia podľa PH; BALGR = hrubá obchodná bilancia; WOR = svet; SVK = Slovensko; OECD = členské krajiny; nonOECD = krajiny mimo OECD;

Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD

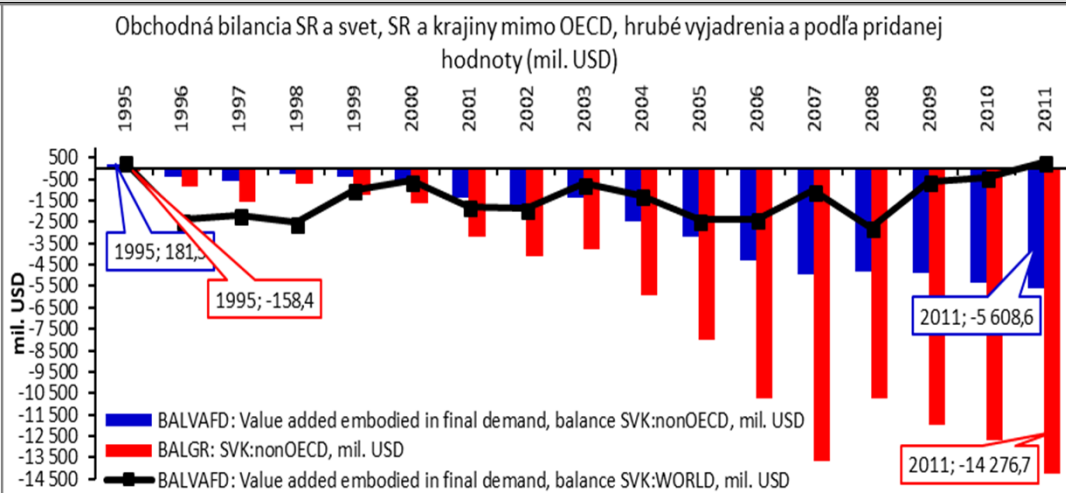
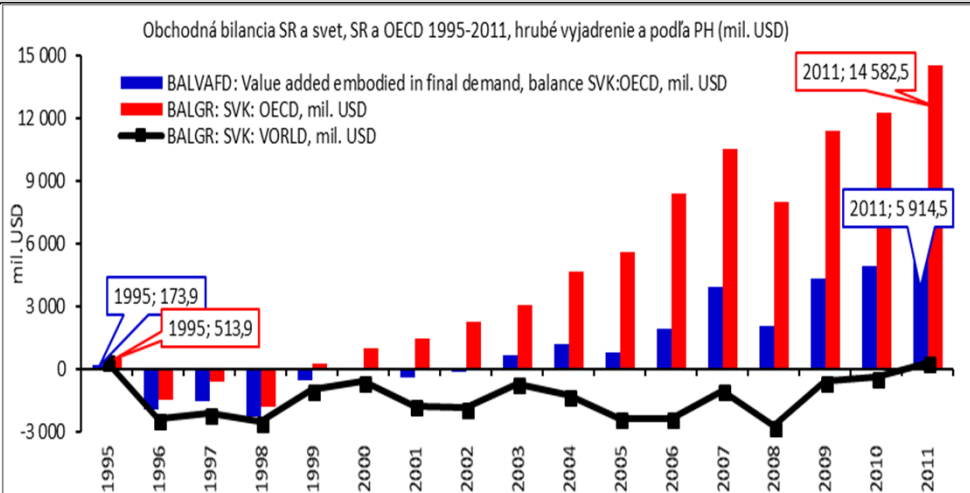
Tab. 7 Obchodná bilancia SR a svet podľa hrubého merania a podľa PH a ich zložiek, 1995 a 2011 (mil. USD)

Hrubá obchodná bilancia so svetom BALGR = (1)-(2)		(1) export = (1a)+(1b)+(1c)			(2) import = (2a)+(2b)+(2c)			Obchodná bilancia s pridanou hodnotou so svetom BALVAFD = (1a)-(2a)	
1995	2011	zložky hrubého exportu	1995	2011	zložky hrubého importu	1995	2011	1995	2011
355,50	305,80	(1a) Domáca pridaná hodnota, ktorá zostáva v zahraničí	6 776,20	37 189,00	(2a) Zahraničná pridaná hodnota, ktorá zostane v krajine dovozu	6 420,70	36 883,20	355,50	305,80
		+			+				
		(1b) Domáca pridaná hodnota, ktorá sa vracia domov v dovoze	59,90	225,80	(2b) Domáca pridaná hodnota, ktorá je zakotvená v dovoze	59,90	225,80		
		+			+				
		(1c) Zahraničná pridaná hodnota, ktorá je začlenená do vývozu	3 186,00	32 817,00	(2c) Zahraničná pridaná hodnota, ktorá bude zahrnutá do vývozu	3 186,00	32 817,00		
		(1) export = (1a)+(1b)+(1c)	10 022,10	70 231,80	(2) import = (2a)+(2b)+(2c)	9 666,60	69 926,00		
		Obchodná bilancia s pridanou hodnotou so svetom BALVAFD = (1a)-(2a)							
		(1a) Domáca pridaná hodnota, ktorá zostáva v zahraničí	6 776,20	37 189,00	(2a) Zahraničná pridaná hodnota, ktorá zostane v krajine dovozu	6 420,70	36 883,20		
355,50	305,80							355,50	305,80

Legenda: červené – podľa PH; modré – hrubé vyjadrenie; zelené – zložky EXP a IMP, ktoré sa anulujú; BALVAFD = obchodná bilancia podľa PH; BALGR = hrubá obchodná bilancia

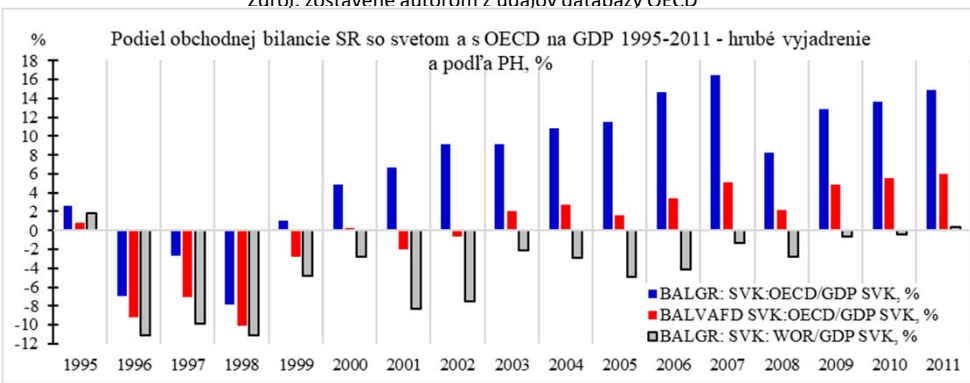
Zdroj: vypracované autorom podľa schémy Benedetto, John B. (2012) v Tab. 1 a údajov OECD

Obchodná bilancia SR a svet, SR a OECD podľa hrubého merania a podľa PH 1995 a 2011 (mil. USD, % HDP)

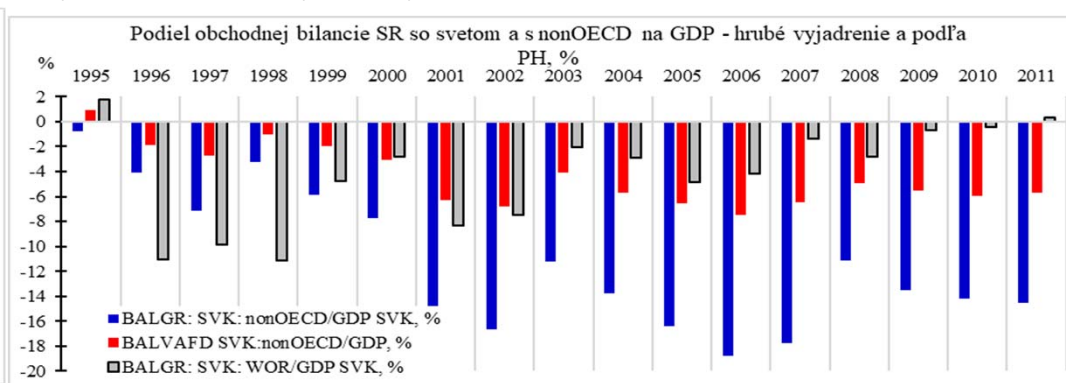

Obr. 17 Obchodná bilancia SR a svet, SR a OECD podľa hrubého merania a podľa PH 1995 a 2011 (mil. USD)
Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD

Obr. 18 Obchodná bilancia SR a svet, SR a nonOECD podľa hrubého merania a podľa PH 1995 a 2011 (mil. USD)
Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD

Obr. 19 Podiel OB SR so svetom a s OECD 1995-2011 na GDP - hrubé vyjadrenie a podľa PH, %
Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD

Obr. 20 Podiel obchodnej bilancie SR so svetom a s nonOECD 1995-2011 na GDP - hrubé vyjadrenie a podľa PH, %
Zdroj: zostavené autorom z údajov databázy OECD